

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

V. Quarta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

solam tribum Juda significari dixisset, plane idem erat quoad vim argumenti. Totum itaque usurpavit pro parte; aliud haud dubie facturus, si interpretem egisset. Quemadmodum enim qui Romæ natus est, in Italia natus merito dici potest; & Principem Borbonia stirpe ortum, recte Francica domo prognatum dicas; propterea quod in toto continetur pars; & quæ ad partem pertinent, de toto prædicari possunt: ita qui ex tribu Juda proditurus erat, jure eum ac merito Justinus genere Judaico nascendum esse dixit. Id sibi voluisse ipsium manifesto probat pericope altera ex Apologia secundæ: *ὁ μὲν οὖν οὗτος ἐστὶν ἀρετῆς ἐξέλιξις & μαθητὴς, μέχρι πνθ' ἢ ἄρχον καὶ βασιλέως ἐν ἰουδαίῳ ἰσθ' αὐτῶν μέχρι τῆς φανερώσεως ἰησοῦ χριστοῦ, τῶν ἡμετέρων διδασκάλου, & τῆς ἀγνωμοσύνης ἀποφρονητικῆς ἐξηγητῆς, ὡς περιήρτη ὑπὸ τῆς θεῆς ἀγίας ἀποφρονητικῆς πνθ' μάλιστα διὰ τῆς μοῦσας, μὴ ἐκλείψην ἄρχοντα τῶν ἰουδαίων, ὡς ἀν' ἑλλην. ὁ ἴσως τὸ βασιλεῖον ἰουδαίων ἰσθ' οὗ καὶ τὸ ἰουδαίον καλεῖται ἐξήγηται. Vestrum est igitur accurate disquirere & discere, quousque princeps fuerit & rex apud Judæos ipsorum proprius, nempe quoad apparuit Jesus Christus magister noster, & ignorabilium prophetiarum interpret; quemadmodum prædictum est à divino sancto prophetico Spiritu per Moysen, non desore principem ex Judæis, donec veniat is quem regia dignitas manet. Judæa enim Judæorum progenitor fuit, à quo & Judæorum nomen habuerunt. Vides hic Judææ posteros designari, non totam gentem, sed tribum solam. Nec aliter fumenda sunt verba Athanasii, quæ afferuntur è libro De incarnatione Verbi: nam cum ait Moysen hac ἰσθ', quam nunc expendimus, circumscriptissè regnum Judæorum, neque ullum superesse apud Judæos regem vel prophetam, totum pro parte nominavit; & de gente Judaica generatim dixit, quæ de tribu Juda Moyses pronuntiaverat. Ex hac enim propositione, Tribus Juda semper potietur sceptro, necessario consequitur isthæc, Gens Judaica semper potietur sceptro: quemadmodum ex ista propositione, Familia Borbonia semper potietur sceptro, necessario sequitur isthæc, Gens Francica semper potietur sceptro. Idem est verborum Ambrosii intellectus in libro De benedictionibus Patriarcharum, aliorumque Patrum, qui in hujus sententiæ subdium adducuntur.*

Quarta.

V. Quarta autem loci hujus interpretatio, cujus vindices laudantur Epiphanius, Cynillus, Augustinus, & recentiores plerique, nimis late patentem sententiam superiorem in arcum cogit, & Jacobæi oraculi vim, quæ pertinebat ad tribus duodecim, in una tribu Juda concludit, ab eaque vult non ante ablatum in sceptrum, formam nempe publicæ legibus suis utentis, seque ipsam regentis ac gubernantis, postquam semel ad eam pervenerit, quam Messias exoriatur, quo tempore solutum in communitatem ac regimen tribus Juda; atque id rerum ipsarum eventum confirmare; nam decem tribubus in distas oras expulsis ac dissipatis, solam tribum Juda sedibus propriis ac pristinis restitutam, jurisdictionem suam, imperium, civilis corporis formam, & πολιτίαν servasse, quoad Christus in terras venit. Duo autem hic notari jubent sententiæ hujus defensores, ad illius oraculi intellectum necessaria; primum, ad locum ac terram quam infestura erat tribus Juda respectum habuisse Jacobum: quemadmodum enim promissâ Zabuloni, Issachari, aliisque à Jacobo data, ad portionem Chananææ terræ sortito ipsis eventuram spectant; sic quod Judææ datum est promissum, ad sedes posteris ejus in Terra sancta olim tribuendas pertinere; ac si dixisset Jacobus, ad Messiam usque tempora tribum Juda in portione promissæ Terræ olim ipsi assignanda mansionem ac reipublicæ formam habituram. Alterum hoc est, quod & superioris sententiæ patronis visum est, non hic determinari punctum aliquod temporis, quo cum affuerit Messias, tum tribus Juda momento eodem potestate excidat, regiminisque formam amittat: verum intelligendam diuturnitatem aliquam temporis, quæ à Pompeio vel ab Herode cœpta, videlicet ante Christi ortum, in clade Hierosolymis à Tito illata desinat. Enimvero qui sic sentiunt, oraculo huic exitum præparasse aiunt Spiritum sanctum jam inde ab Jeroboami divortio, cum altera populi Ebraici pars Israël dici cœpta est, altera assumto Judææ nomine veteris regni formam retinuit, & legitimorum regum seriem propagavit. Quarum populi partium altera profligata & in longinquas terras abducta est, nec unquam potest in patriam restituta; altera ad Christi tempora πολιτίαν suam & αυτονομίαν habuit. Hoc ergo à prima & tertia discrepat quarta hæc sententia, quod statuit prima numquam defuturos aliquos Juda satos, qui Ebraicæ gentis teneant imperium, ad Messiam usque; tertia non singularibus quibusdam personis, sed toti Ebraicæ genti id adscribit, ut de se rectores det populi sui, quoad Messias exiit; quarta vero neque certis aliquibus hominibus, neque duodecim tribubus, sed toti Judææ tribui regimen ac imperium ad id usque tempus esse destinatum velit. Quanquam & tertia assertores sententiæ in quartam istam prolabantur. Pereris certe postquam in defen-

denda tertia sententia multum æstuavit, aliam demum subjicit, ut supra jam monui, quam esse fateatur *non minus quam superiorem probabilem, quinimo planiorem ad intelligendum, & ad credendum procliviorum, totam nempe hanc prophetiam ad tribum Juda pertinere*: atque his deinde exponendis ea affert, quæ adstruendæ quartæ sententiæ utilia esse possunt.

Sententiam hanc multum habere probabilitatis fatendum est, & ad similitudinem veri longe propius accedere, quam superiores. Sed tamen id concoquere non possum quod שבט, *sceptrum*, interpretantur totius tribus Juda πολιτίαν & αυτονομίαν, cum principes aliquos Juda oriundos intelligi debere sequentia ista liquido demonstrent: *Neque dux de femore ejus*. Nec enim ullam afferunt distinctionis notam, unde probent ad diverſa pertinere, *sceptrum*, & *ducem*. Atqui *dux* ad totam tribum hic referri haudquaquam potest. Id ostendit hæc locutio *de femore ejus*, מִבְּרֵי רַגְלֵי, hoc est ἀπὸ ἰσχυρίων, *De inter pedes ejus*, qua ἰσχυρὸν partem virilem Scriptor sacer σημαίνει significavit. Sic & capite viceſimo octavo Deuteronomii sumitur, & apud Isaiam non semel. Vertunt ergo Onkelos & Hierosolymitanus Interpres, *De filiis eorum*: Jonathan, *De femine ejus*. Quæ eo refero, ut appareat notari hic singularium quarundam personarum successionem, quarum interitus gignendo reparatur: cujusmodi sane nihil de tota tribu vel dici vel cogitari potest; nam singulares homines generantur & intereunt, sibi que hoc pacto succedunt alii ex aliis progeniti: at cætus hominum coguntur & dissipantur, minime vero gignuntur & obeunt. Quod cum intelligerent quartæ hujus sententiæ patroni, veram ac genuinam verborum istorum explicationem asperrati, Aben Ezra sedari maluerunt, qui Judam, ut in superioribus, sic & in istis leoni assimilari censuit. Ut enim prædam inter pedes firmissime retinet leo, nec eam sibi extorqueri patitur, sic à Jacobo prædictum esse volunt, πολιτίαν, imperium, ac sceptrum, quod olim habiturus erat Judas, haudquaquam ab eo ereptum iri. Cujus statim interpretationis velut pertæsi ad aliam decurrerunt, quæ proponitur in Beresith Rabba, & est hujusmodi, respexisse Jacobum ad consuetudinem scribarum & actuariorum, qui ad judicum pedes sedere solent. Hæc quam inepta sint & sale Rabbinico digna, nihil attinet pluribus demonstrare. Cum ergo ex ipsorum doctrina ad eadem referantur *sceptrum* & *dux*; cumque *ducis* nomen ad certas quasdam personas de tribu Juda referri debeat, *sceptri* quoque vocabulum ad eas itidem pertinere, non ad tribum Juda universam dicendum est. Hoc insuper in eadem sententia improbo, quod non ad solam tribum Juda, sed ad Levitas quoque, & Benjamitas, qui Judæ nomine continebantur, & unum cum ea tribu imperium constabant, vim oraculi prorogant. Atqui ad unam tribum Juda id spectare clarissime indicat Moses eodem Genesios capite: *Omnes hi in tribubus duodecim: hæc locutus est eis pater suus, benedixitque singulis benedictionibus propriis*. Quippe suam sibi haber Benjamin, suam Levi: ergo tota illa Judæ propria est, neque cum ullis aliis tribubus ipsi communis esse potest. Neque argumenti hujus robor frangunt ea, quæ è libris Regum supra attulimus testimonia, in quibus sola tribus Juda Roboamo hæsisse dicitur, cum tamen Benjamitica tribus, & Simeonitica pars, ac item Levitica, eum sint secuta: usitatum quippe est & familiare scriptoribus nobiliorem partem pro toto nominare, si modo partes ipsæ discernendæ inter se, vel à toto distinguendæ non sint. Nam id si sit, tum certe hoc figuræ genere abstinetur, quæ opacaret stilum, & res confunderet. Roma ad Romanum imperium significandum nominari & potest & solet, cum ab ipso Romano imperio, vel ab ejus partibus distinguenda non est. Sin roget aliquis, ecqua sit Romani imperii præcipua urbs, & Romam eam esse dicam; vel quærat alter, ecquæ fuerint Romani imperii nobilissimæ urbes, & Romam ac Constantinopolim nomen; tum sane Romam haudquaquam Romanum ipsum imperium vel Constantinopolim significare censendum est. Par est de tribu Juda ratio, cujus nomine sociæ tribus tum sunt comprehensæ, cum earum discrimen afferre nihil necesse erat; at cum segregandæ invicem erant, singularumque futuræ dotes prædicandæ, quod facere instituerat Jacobus, tum vero alteri alterius nomen commodari nec potuit nec debuit. Adde Judæos, post Babyloniam Captivitatem, ex Babyloniorum, Persarumque nutibus pependisse, usque ac Græcis deinde tributa solvisse, non supremum igitur ac verum penes ipsos fuisse imperium, sed precarium & alienis arbitriis obnoxium, proindeque sceptrum à tribu Juda tum fuisse ablatum. Id tertiam sententiam, perinde ut quartam impugnat, & à nobis adversus secundam oppositum est. Aliud præterea subjiciam argumentum, quo propositæ omnes sententiæ ex æquo convelluntur. Cum enim Messia prodeunte sceptrum Judæ ablatum esse volunt, regia utique potestare Judam excidisse statuunt. Nam tum hic vox *Donec* rem cui inferitur desitutam indicet, sequitur sceptri possessionem amisisse Judam, cum prodiit Christus. Atqui

id adversa fronte pugnat cum clarissimis prædictionibus Prophetarum, quas mox sumi allaturus, quibus regnum æternum posteris Judæ spondetur.

Quinta.
Clar. in Gen.
49. 10.
Clar. in Gen.
49. 10.

VI. Quinta denique sententia patronos habet Caietanum Cardinalem, & Anonymum quemdam virum Ebraicis literis eruditum, Isidoro Clario commemoratum, quam ipsi ex recentiorum Ebraeorum apothecis eruerunt. Hæc quoniam strictim ab eis est proposita, neque ullis roborata argumentis, uberius à nobis pro ratione instituti dilatanda est, suisque rationibus fulcienda. Aiunt illi res duas valde notabiles & omni observatione dignas hic prædici à Jacobo, primum fore ut prodeat aliquando Messias è tribu Juda, deinde ut æternum eadem tribus Juda regnum obtineat, à Messia videlicet tribuli Judæ propagandum. Æternitatem igitur imperii posteris Judæ his verbis promitti volunt: *Non auferetur sceptrum de Juda, & dux de femore ejus: quippe si nunquam de hac tribu sceptrum ac ducatus auferendus est, nulla utique sine possessionem ejus circumscriptum iri, proindeque æternam fore manifestum est. Sententia verba liquido declarant, futurum ut perpetuas hæc imperii tribui Judæ per Messiam olim ex ipso proditurum contingat: Donec veniat qui mittendus est, & ipse erit expectatio gentium.* Sedenim aliud omnino, inquit, sonare videntur verba ipsa, nempe tum desitutum Judæ imperium, cum venerit ille qui mittendus est. Hic vero unica oraculi hæret difficultas, quam sexcentis tamen Scripturæ sacræ exemplis, sexcentis Interpretum suffragiis, sexcentis Scriptorum exoticorum testimonis eximere promptum est. Iamdiu enim monuerunt nos doctissimi Librorum sacrorum explanatores vocem π , quam habet Ebraicum exemplar, quamque dictione *Donec*, retulit Vulgatus interpres, Septuaginta vero Senes vocabulo $\epsilon\omega\varsigma$, non semper finem, cessationem, ac $\mu\alpha\upsilon\sigma\upsilon$ ejus rei notare, de qua sermo fit, sed ejus nonnumquam continuationem, cum interventu alterius cui dictio, *Donec*, adjungitur. Sic octavo Genesios de Noëtico corvo: *Non revertetur, donec siccarentur aquæ super terram*: an ergo postquam siccata sunt aquæ, corvus reversus est? minime vero. Itaque $\epsilon\omega\varsigma$ *Donec*, numquam reversum corvum significat, ne post siccatas quidem aquas. Sic vicesimo octavo Genesios Jacobo ait Deus: *Nec dimittam te, π $\alpha\sigma\eta$, donec fecero quod locutus sum tibi?* an postquam ea fecisset Deus, Jacobum deserturus erat? neutiquam sane; sed Interpretum omnium consensus est, auxilii divini Jacobo exhibendi perpetuitatem hic sponderi, cum interventu eorum quæ ipsi Deus fuerat locutus. Sic Job vicesimo septimo capite: *Donec deficiam, non recedam ab innocentia mea*: an cum defecit Jobus, innocens esse desit? Sic sexto capite secundi libri Samuelis: *Igitur Michol filia Saul non est natus filius, π , usque in diem mortis sue*: an die mortis suæ filios parere cepit Michol? imo vero, perpetua ejus significatur sterilitas, cum mortis interventu, quam cum obiit Michol, sterilis esse non desit, sed longe magis sterilis facta est, ut pote quæ in vivis esse desit. Sic apud Homerum Agamemnon Chryseidem se patri redditurum negat, quoad ipsam Argis apud se telam texentem senectus invadat, quod perinde esse docet Eustathius, ac si nunquam se redditurum dixisset. Sic Achilles nulla sibi futura dixit cum Hectore fœdera, quoad alter alterum confecerit. Multa in eam sententiam collegit Hieronymus, quibus impii Helvidii obtrivit hæresim, & veram sententiam celeberrimi hujus loci defendit, in quo de Josepho & Maria ita disserit Matthæus: *Et non cognoscebat eam, donec peperit filium suum primogenitum*: an post uxoris Mariæ partum eam cognovit Josephus, quod sentiebat impius Hæreticus? haudquaquam certe, verum perpetuam Mariæ virginitatem prædicat Evangelista, cum interventu partus, quo primogenitum suum edidit. Ergo vocis hujus similem intellectum esse vult Caietanus in Jacobi vaticinio, assentientibus recentiorum Judæorum eruditissimis, ut sensus hic inde exurgat, Imperii firmam ac perpetuam possessionem tribui Juda promitti, quod à Davide, posterisque ejus per aliquot ætates gestum, & ad alios deinde nonnumquam translatum est, cumque ab his gereretur, mere terrenum erat; tum pervenit demum ad Messiam, unum ex ipsius posteris, à quo ex terreno cœleste factum est & æternum, ita ut ab eo auferri deinceps & extorqueri numquam possit.

Fag. & Toft.
in Gen. 49. 10.

Hæc ex officinis Rabbincis fere deprompta Caietanus interpolavit. Adscribit ea quippe Judæis Fagius & refellit. Refellit & Toftatus, qui contineri ea ait Rabbinnica quadam descriptione, cui titulus est, Defensorium fidei. Congruum huic præterea quippiam proponitur in Rabboth, & in Schebet Jehuda, & alibi: nempe sceptrum à Juda numquam iri ablatum, postquam semel venerit Siloh. Id probant ex accentu musico lethib, qui voci π adjungitur, cuique vim $\sigma\lambda\alpha\upsilon\epsilon\tau\epsilon\mu\lambda\omega$ inesse volunt; ita ut π , cui inhæret, divellat à sequentibus, & dictio hæc exponenda sit *In æternum*: ut locus sic interpungendus sit & interpretandus: *Non recedet sceptrum ex Juda, & legislator de inter pedes ejus in æternum, quando veniet Siloh.* Duo habet hæc expositio